

יו"ל ע"י מוסדות
'שארית ישראל'
ווילעדיק בער
קאראסטין
אוקריינא

דברי תורה
וסיפורים
מרבני
הרה"ק רבי
ישראל
דוב בער
ווילעדיק
צוק"ל

שארית ישראל

אור העבודה

פנינים מדברי רבינו בעניני עבודת ה'

אור הפרשה

דברי תורה מרבנינו על פרשת השבוע

'בראשית ברא אלוקים' (בראשית א א)

הנה איתא בספר תשואות חן מהקדוש רבי גדליה ליניצער (בראשית ד"ה בראשית) שפירש 'בראשית ברא אלוקים', 'ברא' לשון הבריא ורפואה, ופירוש [מה שאמר הכתוב מקודם] 'בראשית', [היינו שהרפואה היא] עם התורה הנקראת ראשית (בראשית רבה א ו) [ואיתה] הבריא [את] 'אלוקים' היינו מידת הדין, ודפח"ח.

ולפי דרכינו אפשר לפרש על זה הדרך, דהנה איתא (בראשית רבה יב טו): מקודם עלה ברצונו לברוא את העולם במידת הדין, ראה שאין העולם מתקיים, הקדים את מדת הרחמים ושתפו וכו'. ועל דרך זה אפשר לפרש 'בראשית' היינו קודם הבריא, 'ברא אלוקים', שהבריא את מדת הדין קודם הבריא, ומה שאמרו 'עלה ברצונו לברוא' ולא נאמר 'להאציל', כי גם העולמות שלמעלה מהבריא הכל הוא בכלל בריאה, וד"ל.

(עמוד צ)

הדרך הנכון לעבודת ה' הוא, שכל דבר שעושה יהיה בזה במתינות, היינו כשרואה איזה בריה משונה או דבר יפה ותשוקתו מאוד לראותו, אזי יעצים עיניו מעט ויחזור לראות בכוונה להודות לה' שברא בריות כאלה, וכן בכל הה' חושים. וזהו פירוש המשנה (אבות פ"ו מ"ו) 'במ"ח דברים התורה נקנית', במ"ח הוא לשון מחיה, הפירוש הוא, באיזה דבר יכול להיות מחיית עמלק של כל אחד - 'במיעוט תענוג', היינו אף המעט שהוא מתענג יהיה זה במיעוט, וכמאמר (גיטין ע). 'סעודה שהנאתך משוך ירך הימנה', אינו אומר אל תאכל כלל, א"כ ישאר רעב, אלא משוך ירך מעט ולהתבונן קצת, ואחר כך תאכל בכוונה, ולא יהיה כרעבתן, וכן בכל הה' חושים, ולכן אמרו רז"ל יאריך בה"א של המוציא, לכוונה הנ"ל, להתבונן מעט לכל יאכל כבהמה.

(עמוד מה)

זמני
כניסת
ויציאת
השבת

קאראסטין

אנטוורפן

לונדון

ניו יורק

בני ברק

ירושלים

6:08

6:44

6:05

6:07

5:53

5:39

כניסת השבת

7:13

7:50

7:08

7:14

6:51

6:50

יציאת השבת

7:36

8:13

7:30

7:35

7:26

7:29

רבינו תם

עובדין דחול

אסור למדוד בשבת חפצים או אוכלים, דהוי כעובדין דחול, אולם מדידה לצורך מצוה מותרת, כגון למדוד כוס אם מחזיק כשיעור רביעית.

מותר למדוד מאכלים וכדו' לצורך רפואה, וכן מותר למדוד מאכל תינוק, דקטן דינו כחולה שאין בו סכנה, ברם אם אפשר למדוד באופן שאינו מדויק לגמרי עדיף טפי.

אסור לאדם לשקול את עצמו בשבת משום איסור מדידה.

פירות שנתפזרו בבית או בחצר אחת הנה ואחת הנה - אסור ללקטם לסל, דהוי עובדא דחול, אבל מותר לו ללקט מעט כדי לאכול. אולם אם נתערבו הפירות בעפר ולכלוך אסור ללקטם לסל אפי' כשהם במקום אחד ואפי' דעתו לאכול מהם לאלתר, משום דמחזי כעובדין דחול, אבל מותר ללקט אחד אחד לאוכלו.

[יש לבאר את ה]ענין [שאמרו חז"ל (ברכות ג.)] 'המתפלל בדרך - מתפלל תפילה קצרה', כי תפילה היא התקשרות כידוע (ראה רש"י בראשית ל ח), וכאשר מתקשר בבחינת דרך החיים שהוא מקור ההמשכה איך שיומשך למטה, ושם הוא בחינת נקודה, והכלים והאותיות המה בבחינת התכללות ג"כ שם כנ"ל, רק שנכללים בבחינת הביטול נקודה סוד 'אין', ואינם בבחינת ההתפשטות ממש כ"כ.

ואז הוא מתפלל תפילה קצרה, שהכלים הנכללים בבחינת הנקודה בלי התפשטות בבחינת התיבה, ועל כן יוכלו הצדיקים הגדולים לפרקים להתפלל באופן שלא ירגישו כי אם הארת האותיות, וזהו דווקא אצל צדיקים גדולים ולפרקים דווקא.

יום ג' ב' חשוון - הרה"ק ר' ברוך מסערט וויזניץ
בהרה"ק ר' ישראל זצ"ל

יום ד' ג' חשוון - הרה"ק ר' ישראל מרוז'ין בהרה"ק ר' שלום שכנא זצ"ל

הרה"ק ר' אליעזר מדז'יקוב בהרה"ק ר' נפתלי צבי מרופשיץ זצ"ל

הרה"ק ר' יהודה לייב מקאפוסט בהרה"ק ר' מנחם מנדל מליובאוויטש זצ"ל

הרה"ק ר' יצחק זעליג מסוקלוב בהרה"ק ר' ישראל מפילוב זצ"ל

יום שבת קודש כ"ט תשרי - הרה"ק ר' מאיר בהרה"ק ר' לוי יצחק מברדיטשוב זצ"ל

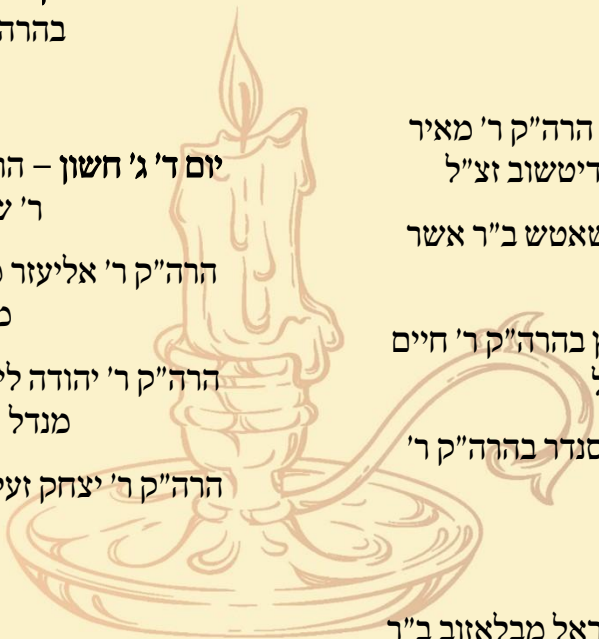
הרה"ק ר' אברהם דוד מבוטשאטש ב"ר אשר אנשיל זצ"ל

הרה"ק ר' מנחם מנדל מוויזניץ בהרה"ק ר' חיים מקאסוב זצ"ל

הרה"ק ר' שמואל צבי מאלכסנדר בהרה"ק ר' יחיאל זצ"ל

יום ב' א' חשוון - הרה"ק ר' ישראל מבלאזוב ב"ר יהושע זצ"ל

יום ה' ד' חשוון - הרה"ק ר' קלונימוס קלמן מפיעסנא בהרה"ק ר' אלימלך מגראדז'יסק זצ"ל

סיפור על הרה"ק ר' ישראל מרוז'ין זי"ע

לקראת יומא דהילולא

השמועה התפשטה כאש בשדה קוצים, ופני היהודים ברוסיה חפו. הצדיק הנשגב והנודע, הרה"ק רבי ישראל מרוז'ין זי"ע, נאסר בעקבות הלשנה והושם בבית הכלא לתקופה ממושכת. גדולי החסידים התייעצו עם המשפטים המומחים ביותר, והבינו כי ההלשנה היתה חמורה וקשה מנשוא, וגזר הדין שהוטל על הרבי הינו מאסר עד להודעה חדשה.

החסידים המודאגים, התהלכו אבלים ודוויים. הרבי הקדוש, הצדיק הנערץ, נמצא בבית הכלא לבדו, שרוי בצער כה רב, ואין לאל ידם להושיע.

גם הנסיונות להצליח להיכנס אליו לביקור עלו בתוהו, ואך בקושי ובעזרת שוחד רב הצליחו להעביר לו את הטלית והתפילין. הרבי מנותק מהעולם, החסידים מנותקים ממנו, והנתק המפתיע הזה כואב ומדכדך...

גבאו של הרבי, שנקרא 'שמואל דער גבאי', היה שם נרדף למסירות נפש למען הרבי. הוא היה מסור ונאמן לרבי עד כלות הנפש, וגם עתה הכניס עצמו בעובי הקורה תוך סיכון רב. בהון תועפות של שוחד ששילם ובעזרת אינספור לחצים שהפעיל, הצליח להגיע לשומר בית הכלא בו נתון הרבי, ואף הצליח לקבל את אישורו להיכנס אל הרבי לביקור קצרצר...

בידיים רוטטות מהתרגשות ובפנים סמוקות ביראת כבוד, הגיע הגבאי לתא הקטן והמתחנן בו היה נתון הרבי. בקצהו ישב הרבי על כסא קטן ופשוט, ועיניו מפיקות זיו וטוהר, כמו בשבתו על כסא ממלכתו ברוז'ין.

הגבאי הנרגש הושיט את ידו לברכת 'שלום עליכם', ועוד קודם שהספיק לפצות פיו ולשאול את הרבי לשלומו, פתח הרבי ואמר לו:

'ר' שמואל יקירי, אמר הרבי, 'עברתי על מעשיי, פשפשתי וערכתי את חשבון נפשי, והמתנתי לבואך כדי לספר מדוע נגזרה עליי גזירה כה קשה, להיות נתון בבית הכלא במצוקה כה גדולה. אין סיבה לגזירה הזו זולת סיבה אחת, הסכת ואגלה לך'...

'ר' שמואל היה המום. הוא נכנס לרבי לשאול בשלומו, והרבי פותח ומספר לו את הסיבה השמימית למאסרו, לזה הוא כלל לא ציפה... עד מהרה התעשת ועשה אוזנו כאפרכסת, והרבי החל לספר את הסיפור הבא:

אל העיר יאס, שבתקופה המדוברת לפני כ-200 שנה החלה להתפתח מאוד, נכנס שטן המחלוקת, והחל מרקד בין יהודי העיר ופרנסיה. עד מהרה הפכה העיר למרקחה, פרנסי העיר הסתכסכו ביניהם, מחלוקת נוראה איימה לגדוע את התפתחות היהודים בעיר. ראשי הקהילה חיפשו צדיק שיבוא לעירם להשכין שלום, ותחילה קראו להרה"ק בעל ה'אשל אברהם' מבוטשאטש זי"ע, אלא שהוא סירב והטיל את המשימה על הרה"ק רבי ישראל מרוז'ין זי"ע.

הרה"ק מרוז'ין נענה לקריאה ויצא לדרך. אנשי יאס התרגשו וציפו לקראת המעמד הגדול, בו ייכנס הצדיק בשערי עירם. ביום המיועד להגעת הצדיק עמדו כל יהודי העיר בשעריה, מאמצים את מבטם לעבר האופק, ממתניים בדריכות להגעת הכרכרה של הצדיק. כשהיא נראתה כנקודה קטנה המשתרכת ממרחק, נרגש ליבם והם נעמדו על קצות אצבעותיהם, נדחפים ונדחקים לעבר שערי העיר והכביש המוביל העירה.

בשל המהומה הגדולה, הגיעו למקום כוחות משטרה ואבטחה, שהופקדו על שמירת הסדר. הללו נעמדו בשולי הכביש, כדי לפנות מקום למען תוכל הכרכרה להתקדם בנסיעתה, ולא תיחסם בידי אלפי היהודים הנדחקים לראות את פני הצדיק מתוך לחץ ודוחק, ומי יודע – אולי יזכו גם להושיט יד לברכת שלום.

הכרכרה כבר נכנסת, מפלסת את דרכה בין ההמון. השוטרים אך בקושי פותחים עבודה את הכביש, והיא מתקדמת בעצלתיים. אחד היהודים שעמד שם, יהודי בשם ר' וועלוול המוזג, נדחק אף הוא לעבר העגלה, ושומר שעמד בסמוך זעם עליו, והיכהו בקת רובהו. ר' וועלוול נע לאחור ונתן לעגלה לעבור, והיתה כדאית לו המכה – הרי זכה לראות את פני הצדיק, ומה לו אם ספג איזו חבטה קטנה מידי השומר. העיקר שזכה להביט במראה תואר פני הרבי מרוז'ין!

זה דבר הסיפור, אותו סיפר הרבי מרוז'ין לגבאו הנאמן ר' שמואל. כשסיים לספר הוסיף: 'הידעת בני מדוע אני מושלך בכלא? הסיבה היחידה למה נגזרה עליי גזירת בית האסורים, היא בגלל שיהודי הוכה בגללי! נכון שחלילה לא ביקשתי להכותו, ונכון שאף לא הזמנתי את השוטרים למקום, אך עצם העובדה שיהודי הוכה בגללי, עצם העניין שיהודי הצטער בעטיי – די לה להטיל עליי גזירת שמים של כליאה ממושכת בבית הסוהר, כי יהודי הצטער בגללי'!

הרבי סיים את הדברים, והורה לגבאו הנאמן לנסוע לביתו, לקחת ממקום שמור שני ארנקי עור מלאים בכסף אותו קיבל מיהודי יאס, למהר לנסוע ליאס ולתת את הכסף במתנה לר' וועלוול המוזג, כפיצוי על המכה שספג מחמת ביקור הצדיק בעיר, ולבקש את מחילתו. כשהגיעו הגבאי ומלוויי ליאס שמעו בצער כי ר' וועלוול כבר איננו בין החיים, ואלמנתו הופתעה מהסיפור ואמרה:

'אני בקושי זוכרת את הסיפור הזה... כן, בעלי קיבל איזו מכה קלה, אבל הוא בעצמו שכח ממנה כעבור כמה שעות, והיא לא השפיעה עליו בכלל! האומנם עד כדי כך חרד הרבי לצערו הקטן והקל, שציווה עליכם לפצותו בסכום כה גדול בגין מכה שכה השתלמה לו והוא בכלל לא חש שנפגע ממנה במידה משמעותית?'

הגבאים השיבו ב'כן' חפזו, השאירו את הכסף בידי האלמנה ומיהרו ל'בית החיים' הקרוב. שם, על קברו של ר' וועלוול ביקשו מחילה בשם הרבי מרוז'ין בנוכחות עשרה יהודים, ורק אחר כך שבו לעירם, שמחים על קיום דבר השליחות כהלכתה. ואכן, תקופה לא ארוכה אחר כך, הצליח הרבי לברוח ממאסרו, ונפשו היתה לו לשלל...

החסיד עשה כדברי רבינו, ומיד כשהגיע ליריד ניגשה אליו אדונית נכבדה ושאלה אותו שמה יש בידו טבעות למכירה.

הראה לה הצורף את הטבעות שתחת ידו, ואחת מהן מצאה חן בעיני האדונית עד שניאותה לשלם עבורה שש רובלים.

אחר אותה אדונית באו עוד כמה גבירות וגם הן בחרו להן טבעות ושילמו עליהן כמחיר טבעות כסף. כשאזלו כל הטבעות שבידו נסע החסיד לביתו שמח וטוב לב.

אך כשהגיע סמוך לעירו מאזיר רצו לקראתו כמה מידידיו ואמרו לו בבהלה כי האדון מחפש אחריו ורוצה לקחתו למאסר.

הבין הצורף כי מישוהו הלשין עליו לפני הפריץ כי שיקר בסכום הכסף שקיבל על עבודתו עבור הפריץ. מיד הפך את פניו והחל לנסוע לכיוון ווילעדניק.

כשהגיע אל רבינו לא נתן לו הרבי שלום, והתעלם מצעקתו ובכיותיו. ביום השבת ניסה הצורף להידחק בכח אל שולחנו של רבינו ודחף ודחק כמה אנשים, האנשים שנדחפו מחמתו השיבו לו מנה אחת אפיים.

כשראה זאת רבינו אמר לאנשים: הכוהו עוד ועוד כי ראוי הוא לכך... במוצאי שבת לאחר הבדלה קרא לו רבינו והוכיחו על פניו איך העיז לגנוב מאדון גדול ותקיף כזה, הרי איסור גניבה הוא גם אצל נכרים.

'ובמה אני יכול להושיעך כעת לאחר מעשה?' שאל אותו רבינו, 'אין לך ברירה אחרת אלא למכור את ביתך ורכושך ולעקור לעיר אחרת'.

פריץ החסיד בבכי מר והתחנן בפני רבינו שיעביד ממנו את רוע הגזירה, וכך בכה ובכה עד שלא היה יכול רבינו לסבול את צעקותיו ואמר לו: מה אתה רוצה ממני? שהפריץ ימות?! הרי אין הוא אשם במשהו.

אלא זאת אוכל לעשות למענך, שהפריץ יעבור לעיר אחרת ואתה תוכל לשוב לעירך מאזיר. ועתה סע לשלום לביתך.

יצא החסיד מאת רבינו ונסע לעירו. כשהגיע סמוך לעיר שמע כי הפריץ וכל פמלייתו וכל אשר לו מוכנים לדרך, ובעוד כשעתיים ייצאו את העיר למקום אחר.

שמח הצורף על כי זוכה לראות שדברי רבינו מתקיימים לגד עניו. המתין מחוץ לאיר כמה שעות ואחר כך בא לביתו והודה להשי"ת על ישועתו בזכות הצדיק.

סיפר הרה"ח ר' ברוך מהעיר קראבשנינע, פעם נתן לו הפריץ חבילת שטרות על סך ששים אלף רובל, ופקד עליו לנסוע לקייב ולפדות את השטרות בבנק. באמצע הדרך, בעיר סלאוועשנע הבחין ר' ברוך לתדהמתו הרבה כי החבילה נשמטה מאמתחתו, אבדה ואיננה. כל מאמציו ונסיונותיו המרובים למצוא את החבילה היו לשוא, וכמוכן שהיו לו ייסורים ועגמת נפש ללא שיעור.

פנה ר' ברוך לידידו ר' אברהם מסלאוועשנע וביקש ממנו שיפקח עין ויטה אוזן שמה תגיע אליו שמועה אודות חבילת השטרות, והוא עצמו נסע להתפלל על ציונו של רבינו בוילעדניק.

השתטח ר' ברוך על ציונו של רבינו בבכיות עצומות, ונדר תרומת שמן לנר התמיד, וביקש מרבינו שישלח לו עזרה ותושיה. כשסיים ר' ברוך את שיחו ותפילתו נסע לעיר כדי לשבות בביתו.

בבוקר יום השבת נכנס לביתו של ר' אברהם מסלאוועשנע גוי מהכפר הסמוך, וסיפר לו כי מצא חבילת ניירות שאין הוא יודע מה טיבם, אבל באמצע הלילה בא אליו בחלום איש זקן ועוררו משנתו, וציווה עליו ללכת מיד אל היהודי אברהם מסלאוועשנע ולמסור לו את חבילת הניירות.

'מאוד לא התחזק לי לקטוע את שנתי הערבה ולנסוע אליך באמצע הלילה' המשיך הגוי, 'ולכן התהפכתי על יצועי ושוב שקעתי בתרדמה עמוקה, אבל כעבור זמן קצר בוא אלי שוב האיש הזקן בחלום, והקיץ אותי בטלטה נוראה, וכמעט שגרר אותי בכח מעל התנור הלוהט, בצוותו עלי שאביא אליך תיכף ומיד את החבילה'.

'ועתה, הא לך את המציאה, ואני מקווה שהאיש הזקן לא יעיר אותי שוב' סיים הגוי. הודה ר' אברהם לגוי על טרחתו, וגם העניק לו במוצאי שבת רובל על טרחתו, ואת החבילה שמר עד שובו של ר' ברוך שהיה סמוך ובטוח שרבינו יעזור לו ממרומים, והבין מיד כי רבינו הוא זה שהגיע אל הגוי בחלום שיחזיר לו את המציאה היקרה.

•

בעיירה מאזיר התגורר אחד מחסידי רבינו שמשלח ידו הייתה בצורפות וזהב. פעם בא אותו חסיד אל רבינו ושפך לפניו את ליבו ומר שיחו כי משולל פרנסה הוא, ואין לו איך להביא לחם לפי הטף.

שאל אותו רבינו האם נמצאות אצלו טבעות למכירה, השיב הצורף כי יש באמתחתו כמה טבעות פליז פשוטות. אמר לו רבינו 'מחר יתקיים יריד בעיר לווהין, סע לשם גם אתה והשתדל למכור את הטבעות האלו'.

